Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Postbus 166
3300AD DORDRECHT

Uw brief van:	Ons kenmerk:	Gorinchem,
	D-917533	27 juni 2024
Uw kenmerk:	Behandelaar:	Zaaknummer:
	dhr. T. (Theo) den Braanker	Z/24/771373
	Doorkiesnummer:	
	0183 659 416	

Onderwerp:
Zienswijze jaarstukken 2023 en begroting 2025 Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid Holland Zuid

Geacht bestuur,

Op 16 april 2024 hebben wij uw brief ontvangen waarin u de gemeenteraad verzoekt te komen tot een zienswijze op de conceptjaarstukken 2023 en de conceptbegroting 2025 van de Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid. U stelt de raad in de gelegenheid om uiterlijk 20 juni 2024 met deze zienswijze te komen. Deze datum is niet haalbaar gebleken. Vanwege de wettelijke termijnen binnen de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen heeft u daarom eerder de conceptzienswijze van de raad ontvangen onder voorbehoud van definitieve vaststelling door de raad op 4 juli 2024. Bij deze ontvangt u onze zienswijze.

Algemeen
Allereerst willen we u complimenteren voor uw inzet het afgelopen jaar. Het jaar 2023 was wederom een uitdagend jaar, waarin het u toch gelukt is om, ondanks alle ontwikkelingen, uw prestaties volgens afspraak te leveren en het jaar zelfs financieel positief af te sluiten.

<u>Gemeenschappelijke adviescommissie</u>
De raad heeft op 29 juni 2023 expliciet in haar zienswijzenbrief D-860718 ingezet op een gemeenschappelijke adviescommissie. Hiermee wordt de positie van de raad bij de besluitvorming gemeenschappelijke regelingen versterkt. Ook sluit een regionale werkgroep aan bij ons coalitieakkoord waarin de wens is geuit om de inzet van de raad ten aanzien van de regelingen te vergroten en de ontwikkelingen van onder meer DGJ te monitoren. Hierbij is gewenst om inzicht te krijgen in de opdracht en looptijd van de gemeenschappelijke adviescommissie. Wij vragen aan u wat uw standpunt is ten aanzien van een gemeenschappelijke adviescommissie. Ook vragen wij u om de actualisatie van de gemeenschappelijke regeling ons toe te sturen naar aanleiding van de wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen.

<u>begrotingsvoorstellen</u>
Uw voorstellen in de begroting 2025 leiden tot een ophoging van de gemeentelijke inwonerbijdrage aan DG&J. Voor zover die terug te voeren zijn op eerdere afspraken (AB besluiten) of onontkoombaar zijn, heeft het onze instemming.

We hebben echter in onze zienswijze op het Meerjarenbeleidsplan reeds aangegeven dat ambities getoetst moeten worden aan de financiële haalbaarheid en moeten passen binnen de begrotingsafspraken. Enkele van uw voorstellen voor nieuw beleid zijn door ons derhalve ook kritisch ontvangen:

A. Versterking pandemische paraatheid
B. Incidenteel een verhoging van de begroting voor Veilig Thuis Volwassenen en Jeugd
C. Incidenteel een verhoging van de begroting voor Meldpunt Zorg en Overlast
D. Structureel een verhoging van de inwonerbijdrage voor de overhead

Deze posten worden onderstaand van een nadere toelichting voorzien. De begrotingsvoorstellen rond TBC en MMK hebben onze instemming.

Tenslotte zijn we ook benieuwd naar de uitwerking van de bestuursopdracht waarin DG&J inventariseert welke mogelijkheden er zijn om bij te dragen aan de financiële positie van gemeente. Wij zien deze uitwerking graag z.s.m. tegemoet.

Onderdeel Dienst Gezondheid Jeugd (begroting 2025)

A. Pandemische paraatheid

We zijn van mening dat de rijksbijdrage van 1,1 miljoen die hiervoor beschikbaar komt, voldoende soelaas biedt om het vraagstuk rond de pandemische paraatheid op een goede manier inhoud te geven. Juist ook omdat de bijdrage voor onze regio verhoudingsgewijs gunstig uitpakt. Wij stemmen hier niet mee in. In geval dat er zich een calamiteit voordoet, dan is er bereidheid om ons standpunt te herzien.

B. Formatie uitbreiding Veilig Thuis

Sinds 2022 ontvangt u voor het onderdeel Veilig Thuis extra middelen om incidenteel de formatie "maatschappelijk werkers" bij Veilig Thuis met 3,67 fte op te hogen. Met het opstellen van het meerjarenperspectief 2019 - 2022 was de verwachting dat Veilig Thuis ZHZ in 2022 zou kunnen inkrimpen.
Deze ophoging was wenselijk omdat destijds door u geconstateerd werd dat ondanks de samenwerking binnen Veilig Opgroeien is Teamwerk het aantal meldingen niet afnam. De overdracht van casuïstiek met veiligheidsvraagstukken naar de lokale teams verliep niet goed. De lokale teams zouden onvoldoende toegerust zijn om de casussen over te nemen. Het doel was om deze incidentele middelen zo snel als mogelijk weer af te bouwen. In de tussenliggende tijd is er zowel lokaal als regionaal gewerkt aan de versteviging van de samenwerking.

De gemeente Gorinchem heeft hier zelf ook actief op ingezet, onder andere door formatie uitbreiding binnen het lokale team. Met het oog op het verleggen van taken naar het lokale veld en de consequenties van het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, vinden wij het ook logischer dat lokaal extra wordt geïnvesteerd op het thema veiligheid binnen de lokale teams van de gemeenten in plaats van extra te investeren in Veilig Thuis.

Wij onderschrijven dus dat u de regionale incidentele middelen (voor de formatie uitbreiding van 3,67 fte bij Veilig Thuis) stopzet per 2025 en teruggeeft aan de lokale gemeenten. Op deze manier kan elke gemeente individueel beslissen op welke manier zij werken aan het verstevigen van hun lokale teams.
Dit kan en mag echter niet betekenen dat u daarmee geen bijdrage meer levert aan het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming/Veilig opgroeien is Teamwerk. Een ontwikkeling die moet zorgen voor een kwaliteitsverbetering voor kinderen en gezinnen. Wij verwachten dat u binnen uw formatie daar actief een bijdrage aan blijft leveren.

Tegelijkertijd geeft u aan dat er sprake is van een forse toename in het aantal meldingen (autonome groei). Deze toename maakt dat u extra formatie nodig hebt om binnen de gestelde wettelijke termijnen van afhandeling te blijven. U geeft aan in 2025 7,25 fte extra formatie nodig te hebben. Hoewel wij niet ontkennen dat het aantal meldingen toeneemt, vinden we de onderbouwing voor de door u gevraagde 7,25 fte op dit moment te mager. U refereert aan VNG normen en eerder door u zelf vastgestelde normen. De opbouw van deze normen zijn ons onvoldoende bekend. Wel kunnen we ons voorstellen dat voor het uitvoeren van een onderzoek meer uren nodig zijn dan voor overdracht na triage. En over deze cijfers beschikken we wel. We zien namelijk een afname van het aantal onderzoeken en een toename van het aantal meldingen dat na triage overgedragen wordt. Dit zal van invloed zijn op de berekening van de benodigde formatie.

Omdat wij ook zien dat het aantal meldingen stijgt en het hier gaat over de meest kwetsbare inwoners van onze gemeente, stemmen we in met de incidentele uitbreiding van 7,25 fte voor 2025. We verwachten echter dat u in samenwerking met de lokale gemeenten en netwerkpartners komt tot een onderbouwde afbouw van uw formatie per 1-1-2026 of eerder voor zover mogelijk.

Wij vragen u om in samenwerking met het regionaal programmateam Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en in afstemming met de lokale gemeenten en betrokken netwerkpartners in het vierde kwartaal van dit jaar te komen met een addendum. In dit addendum is opgenomen hoe en in welke vorm u per gemeente een bijdrage levert aan Veilig Opgroeien is Teamwerk. Daarnaast vragen we u om aan te geven hoe u zich als organisatie voorbereidt op de vormgeving van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Welke mogelijkheden ziet u om uw organisatie anders vorm te geven in samenwerking en afstemming met uw netwerkpartners? Hoe kunt u meer gebiedsgericht gaan werken? Dit addendum kan in het AB worden vastgesteld en mede als basis dienen voor uw begroting 2026.

C. <u>Meldpunt Zorg en Overlast</u>

U vraagt voor het jaar 2025 incidenteel de begroting voor OGGZ voor het Meldpunt Zorg en Overlast, met € 429.000 te verhogen en daar de gemeentelijke bijdrage op aan te passen. Op basis van de autonome groei stelt u voor de eerder beschikbaar gestelde incidentele uitbreiding voor 2023 en 2024 te continueren en voor het jaar 2025 de incidentele ophoging van 1 fte bij te stellen naar 3 fte incidenteel (€ 429.000). U geeft aan dat deze uitbreiding naar 3 fte het gevolg is van het toenemende aantal meldingen, die effectief toe geleidt dienen te worden naar passende hulp- zorgtrajecten. Ook benoemt u dat de toenemende complexiteit van de meldingen meer inzet vraagt. U verzoekt nu voor het 3e jaar op een rij incidenteel extra fte en inmiddels ook een uitbreiding van 1 naar 3 fte. In uw toelichting vinden wij onvoldoende onderbouwing voor deze extra ophoging met 2 fte. Ook mist een doorkijk voor de langere termijn in relatie tot formatie ontwikkeling. Wij vragen nadere toelichting op de oorzaken van het aanhoudend groeiend aantal te verwerken meldingen. Daarbij rijst de vraag of landelijke afspraken een invloed hebben op het aantal te verwerken meldingen bij het Meldpunt Zorg en Overlast, zowel in kwalitatieve en kwantitatieve zin. Wij vragen u een prognose te geven ten aanzien van de termijn voor gevraagde incidentele fte ophoging. We hebben dan ook meer informatie nodig over de oorzaken van toename van het aantal meldingen en de verwerking daarvan, om een weloverwogen besluit te kunnen nemen over de ophoging van 1 naar 3 fte. Wij kunnen instemmen met verlengen van 1 fte in 2025, dit is in lijn met ons oorspronkelijk besluit in 2022 om in te stemmen met een incidentele uitbreiding van 1 fte voor 3 jaar (2023 , 2024 en 2025). In afwachting van gevraagde extra onderbouwing stemmen wij nu niet in met een verdere uitbreiding van de incidentele fte van 1 naar 3 fte voor 2025.

D. <u>Versterking financiële kolom</u>

De verhoogde inwonerbijdrage met € 234.000,00 ten behoeve van de overhead en specifieke versterking van de financiële kolom, kunnen we niet los zien van onze eigen formatieve vraagstukken die spelen en waarvoor ook niet direct een oplossing is. Daarnaast lijkt het vanuit bedrijfstechnisch oogpunt een logische stap om structurele inhuur (*waar u van spreekt*) om te zetten in structurele formatie. In onze optiek hoeft dit niet per definitie te leiden tot uitbreiding van de capaciteit met 2 fte. We missen derhalve een goede onderbouwing en kunnen niet instemmen met deze begrotingspost.

Onderdeel Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid (begroting 2025)
U geeft aan dat u geconstateerd heeft dat voor het tweede jaar op rij er maar zeer beperkt sprake is van (autonome) groei. De uitgaven voor jeugdhulp en de groei hiervan in onze regio is zelfs lager dan gemiddeld in de rest van het land. Wij zijn verheugd dit te lezen.

De bijdrage die u vraagt is echter wederom hoger dan voorgaande jaren. Dit hangt samen met (boven) regionale en landelijke afspraken en ontwikkelingen waar we als individuele gemeenten geen grip op hebben. Toch zullen we de komende jaren scherpe keuzes moeten gaan maken om te komen tot een kwalitatief en financieel houdbaar stelsel. Dat maakt dat we u de volgende punten mee willen geven.

<u>Uitvoeren rechtsmatigheidscontrole</u>
Eén van de beleidsintensiveringen die u voorstelt, is het uitvoeren rechtmatigheidscontroles door de SOJ. In de Hervormingsagenda Jeugd is het uitvoeren van controle op onrechtmatige declaraties ook heel specifiek opgenomen. Het verbaast ons echter dat u hier extra uitvoeringskosten voor vraagt. Wij zien dit namelijk als een onderdeel van uw bestaande takenpakket. Wij realiseren ons ook dat de gestelde eisen aan rechtmatigheidsonderzoek steeds meer vragen van organisaties zoals de SOJ. Wij stellen daarom voor om in plaats van de voorgestelde apparaatslasten á €400.000,- hiervoor € 200.000 te begroten. We zijn nieuwsgierig naar de daadwerkelijke inzet en opbrengsten hiervan en vragen u om dit inzichtelijk te maken in de bestuursrapportages en jaarrekening 2025.

<u>Saldo groei jeugdhulpgebruik</u>
In de begroting 2025 is door u opnieuw gekozen voor een scenario van geen besparingen en geen groei. Dit doet u vanwege evenwichtig begrotingsbeleid. Wij zien de afgelopen jaren de groei van het aantal jeugdigen dat gebruikt maakt van jeugdhulp afvlakken. De gemiddelde kosten per jeugdigen stijgen licht. Dit is veelal te verklaren door indexatie. Wij werken de komende jaren graag met elkaar toe naar de situatie 'geen groei - wel besparingen'. Ook lokaal zullen wij ons inspannen om deze besparingen te realiseren. Dit is noodzakelijk om de uitgaven op jeugdhulp, als onderdeel van de totale uitgaven binnen het sociaal domein, beheersbaar te houden. Omdat we ons realiseren dat we uiteindelijk wel de geleverde zorg moeten betalen gaan we voor nu akkoord met het opnemen van deze groei. Dit mede gezien de externe ontwikkelingen waar we als lokale gemeente geen grip op hebben. We gaan er daarbij van uit dat u zich met ons maximaal inspant om deze kosten terug te dringen.

<u>Data gedreven werken</u>
Wij hebben met interesse kennis genomen van uw ambitie om effectieve en beschikbare jeugdhulp in te kopen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten voor de 10 gemeenten. U streeft daarbij naar de volgende doelstellingen; waardering door de jeugdigen die jeugdhulp ontvangen, tijdig passende jeugdhulp, minder jeugdigen in verblijfsvoorziening, waardering door gemeenten en lagere kosten. Aan de hand van indicatoren en streefwaarden wilt u hierop gaan sturen. Wij kijken met belangstelling uit naar de resultaten en monitoring.

Ook nu al zien we een mooie doorontwikkeling van het dashboard voor gemeenten. Dit helpt ons als gemeente Gorinchem om meer zicht te krijgen op de ontwikkelingen in het jeugdzorg-landschap binnen onze gemeente. Dit geeft ons niet alleen informatie over ontwikkelingen uit het verleden,

maar helpt ons ook om onderbouwd, beleidsmatige keuzes te maken voor de toekomst. We zien als gemeente wel de kwetsbaarheid van uw positie hierin door de schaarste op de arbeidsmarkt van data-professionals en het hierdoor beschikbaar zijn van de benodigde data-gerelateerde kennis en kunde bij slechts een zeer beperkt aantal medewerkers binnen uw organisatie. We zouden u dit mee willen geven als aandachtspunt voor de (nabije) toekomst. De samenwerking tussen de SOJ en ons als gemeente ervaren we als positief en zeer waardevol en leiden geregeld tot het goede gesprek en mooie nieuwe inzichtgevende dashboards/producten. Door hierin samen op te trekken, ook tijdens de databijeenkomsten, ontwikkelen we ons gezamenlijk op het gebied van datagedreven werken, wat we een belangrijke professionalisering vinden. We bedanken u hiervoor en hopen dit in de toekomst met elkaar voort te zetten.

Onderdeel Dienst Gezondheid en Jeugd (jaarrekening 2023)
In 2023 heeft u veel prestaties geleverd volgens de afspraken. Wij willen onze waardering uitspreken voor de wijze waarop de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) zich heeft ingezet in 2023. U sluit het jaar 2023 af met een voordelig resultaat van € 801.529,-.

U stelt, in afstemming met het Algemeen Bestuur, voor om deze resterende middelen te bestemmen voor de Algemene reserve, de bestemmingsreserve Informatiehuishouding en de bestemmingsreserve Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS). Wij stemmen hiermee in. Met betrekking tot LVS loopt er een bestuursopdracht gericht op verbetering van de aanpak rond het voorkomen en oplossen van schoolverzuim en schooluitval, waarin gesignaleerde knelpunten in de keten worden opgelost. Helder moet worden wie welke verantwoordelijkheid in de keten heeft en wat dit betekent voor de bezetting en financiering van LVS. Het al of niet aanwenden van betreffende bestemmingsreserve hangt voor ons dan ook samen met de uitkomsten van de bestuursopdracht.

<u>Meldpunt Zorg en Overlast (Z&O) en OGGZ</u>
De meldingen bij het meldpunt Z&O, de toegangspoort en de extreme woning-vervuiling zijn onverminderd hoog gebleven en zelfs toegenomen in 2023.
Bij de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg is er een lichte daling van het aantal opgestarte en afgeronde procedures te zien. We hopen dat door de inzet van bijvoorbeeld de wijkGGD en andere interventies aan de voorkant deze daling te blijven zien. Dit zou betekenen dat we de doelgroep eerder in beeld krijgen en passende interventies aanbieden.

Onderdeel Serviceorganisatie Jeugd (jaarrekening 2023)
In de jaarstukken beschrijft u ook wat de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) in 2023 heeft gedaan in onze regio. Wij waarderen de inzet die u heeft gepleegd.

In de afgelopen jaren was steeds sprake van groei van de jeugdhulpuitgaven. Dat heeft er in geresulteerd dat de gemeente Gorinchem naar aanleiding van de herziene begroting 2023 de begroting naar boven heeft bijgesteld.

We zijn verheugd te constateren dat de opgetreden stabilisatie van de kostenontwikkeling in 2022 zich ook in 2023 heeft voortgezet, als er geen rekening wordt gehouden met indexatie en externe veelal regionale en landelijke ontwikkelingen. Daarnaast realiseren we ons dat er fluctuaties tussen gemeenten kunnen zijn.

Bij de 2e bestuursrapportage 2023 werd een stabilisatie van groei gerapporteerd, hoewel de verwachting was dat de kosten wederom zouden stijgen. Deze verwachting is gelukkig niet uitgekomen, wat maakt dat de gevraagde eindafrekening 2023 voor de gemeente Gorinchem vrijwel gelijk is aan hetgeen in onze herziene begroting was opgenomen.

We kunnen instemmen met de jaarrekening die voorligt.

Wij zien uw reactie met vertrouwen tegemoet en spreken de verwachting uit dat de door ons ingebrachte punten hun weg zullen vinden in de uitvoering.

Hoogachtend
De gemeenteraad van Gorinchem,

De griffier, De voorzitter,